

Wiek & Rad

38^e JAARGANG 2019-2

Watermolen den Haller
850 jaar

STICHTING DE
OVERIJSELSE MOLEN

Restaurant Den Haller
www.denhaller.com
denhaller@online.nl
0547-351287

Sfeervol gelegen naast de watermolen

Openingstijden:
maandag en dinsdag gesloten

Voor lunch, koffie en kleine kaart van 12.00 tot
17.00 uur. Diner vanaf 17.30 uur

Roald Hans

RESTAURATIE | RENOVATIE | MOLENONDERHOUD

| 06 54 297 356

| info@roaldhans.nl

| www.roaldhans.nl

| De Tuinfluiter 64

| 7671 WG Vriezenveen

RESTAURATIE

| RENOVATIE

| MOLENONDERHOUD

Colofon

Wiek en Rad is het kwartaalblad van de stichting 'De Overijsselse Molen' en is een brug tussen het molenveld en donateurs van molens in Overijssel. De stichting tracht zo goed als mogelijk de belangen te ondersteunen van ons molenbezit en dit cultureel erfgoed in goede staat door te geven aan komende generaties.

Secretariaat:

mr. A.E.W. Boukes
Krulmate 13, 8014 KE Zwolle
tel. 038-465 28 60/038-499 87 85
a.boukes@home.nl

Donateurs ontvangen 4 keer per jaar Wiek en Rad (€20,00 per jaar).
Donateur kunt u worden door zich aan te melden via de website www.molensinoverijssel.nl, of schriftelijk via ons secretariaat:
stichting 'De Overijsselse Molen'
Krulmate 13, 8014 KE Zwolle
Bankrekening van de SOM
NL34 RABO 0128690410

**STICHTING DE
OVERIJSSELSE MOLEN**

Met medewerking van:

Tom Temmink
Sjaak Poot
Harry Woertink
Henk Lollinga
Ruud Roose
Enzio Ardesch (fotograaf)
Ewoud van Arkel
Erica Olthuis (fotograaf)
Hans Keesmaat (fotograaf)

ISSN: 1384-0711

Copyright © Stichting 'De Overijsselse Molen'.
Alle rechten voorbehouden. Niets in deze uitgave mag worden vervaelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand of openbaar gemaakt, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of op enig andere manier zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Redactie

Ben Scherjon – Marian Stobbe
wiekenrad@gmail.com
Peter van der Molen
prvdmolen@gmail.com
Ruud Roose
r.roose@daxis.nl
Sjaak Poot
sjpoot@solcon.nl

Kopij naar:

Ruud Roose
De Schaapvijver 13
8121 JA Olst
wiekenrad@gmail.com
r.roose@daxis.nl

De redactie stelt het zeer op prijs als u artikelen over uw molen of molengebeurtenissen naar ons opstuurt.

Tekst graag als Word document en elk plaatje of foto als een JPEG bestand niet kleiner dan 1 MB.
Heeft u grote foto's, stuur ze dan via www.wetransfer.com.

Inhoud van dit nummer:

- 4 850 jaar Watermolen Den Haller
- 6 Molen De Hegeman te Dijkerveen
- 7 Boek over de 7 molens van Nieuwleusen
- 8 Nationale Molendag 2019
- 10 Ada Meurs-Lollinga is koninklijk onderscheiden
- 11 Jeanet van Bentum 75 jaar
- 12 Molenaar Tonnie Moes Koninklijk onderscheiden
- 14 Molenaar met pensioen
- 16 Informatie molens snel te vinden met QR-code
- 18 Jaarvergadering de Hollandse Molen
- 20 Donateursdag 2019

850 jaar Watermolen Den Haller

Foto: Erica Olthuis

Trompetgeschal klinkt , vanuit de bovendeur van de molen, over molenbeek en molenkolk. In de lange en roerige geschiedenis van 850 jaar zal mogelijk vaker trompetgeschal ronde de molen geklonken hebben. Om haar ecomische belang voor boeren en bevolking is de molen vele malen van eigenaar verwisseld, en mogelijk is dit niet altijd op vriendschappelijke basis gegaan.

Nadat de tonen van trompettist Martijn Tellmann waren vervlogen keerden alle genodigden terug naar het restaurant voor het vervolg van deze bijzondere dag.

Na de 2e ronde koffie nam mevrouw Lideke van Driel, voorzitter v.d. Molenstichting, het woord en dankte allen voor hun komst naar deze plaats en in het bijzonder mevrouw E. Nauta- van Moorsel, burgemeester van Hof van Twente. Mevrouw van Driel ging in op het bijzondere van dit jubileum en wat dit voor de molen en de omgeving heeft betekend, en nog betekend.

Hierna kreeg Herman Haan, voorzitter van historische vereniging " Old Deep`n, het woord.

In grote lijnen schetste hij het ontstaan van dit fraaie boekwerkje. Het raadplegen van vele historische bestanden en het in de juiste context plaatsen van de watermolen.

Na het interessante betoog van Herman Haan nam mevrouw van Driel weer het woord. Zij nodigde burgemeester Nauta uit om het 1e exemplaar van het boekwerkje 'Alles

draait om de molen' in ontvangst te nemen hetgeen deze graag deed. In haar toespraak ging de burgemeester in op de speciale plaats van de watermolen in de regio en in de gemeente. Waar de molen in de vroege tijd van groot economisch/handels belang was voor de streek, is deze dat nu in het toeristisch/economisch belang voor de gemeente en de regio. De watermolen met restaurant en de omringende boerderijen zijn een uniek ensemble in Nederland, mede doordat enkele gebouwen op grond staan welke aan de Molenstichting behoort. Na de toespraak van de burgemeester nam de heer Pieter van der Vinne (voorzitter van de SOM) het woord. Hij sprak zijn waardering uit voor de inzet van vele vrijwilligers om deze bijzondere oude molen zo fraai in stand te houden. Omdat het een der doelstellingen van de SOM is de waarde en bekendheid van onze molens als Cultureel Erfgoed te

Foto: Erica Olthuis

fraaie oude kaarten en documenten leest het boekje als een reis door de middeleeuwen tot in het heden.

Wie tegenwoordig door het fraaie Twentse land rijdt en de Diepenheimse beek volgt kan zich niet voorstellen dat deze beek honderden jaren een belangrijke 'weg' was voor de handel in die eeuwen tussen de IJssel en het Duitse Westfalen. Ook is het nauwelijks voor te stellen dat de lengte van de huidige Schipbeek en Berkel zijn ontstaan door vergravingen/verleggingen van kleine beken in het grensgebied die oorspronkelijk in andere richting afwaterden. Bij gebrek aan goede landwegen hadden Deventer en Zutphen groot belang bij bruikbare en lange vaarwegen naar Twente en Duitsland. Landwegen waren slechts zandpaden en karresporen die bij slecht weer onbegaanbaar waren. Hoe belangrijk deze vaarweg voor Deventer was, mag blijken uit het feit dat de stad in 1576 zeggenschap krijgt over de molen en de molenbeek. Pas na 250 jaar geeft de stad dit belang op als deze handelsweg niet meer van groot belang is.

Redactie

verbreden is de uitgave van dit boekwerkje een bijzondere bijdrage. Het bestuur van de SOM juicht dit van harte toe en heeft dan ook gemeend een bijdrage te doen in de kosten die een dergelijk werk vragen. Uit handen van penningmeester van de SOM, Ruud Roose, ontvangt mevrouw van Driel een cheque van € 500,00.

Om dit bijzondere jubileum bredere aandacht te geven heeft Stichting Den Haller in samenwerking met Historische Vereniging Old Deep'n een fraai boekwerkje uitgebracht onder de titel: 'Alles draait om de molen.'

In dit boekje is gezocht naar de oorsprong en de waterloop(en) van de Diepenheimer Molenbeek en de geschiedenis van de watermolen en haar eigenaren. Met de

Molen De Hegeman te Dijkelhoek

Rond de molen van Dijkelhoek is het als vanouds een gezellige boel. Naast de kleine markt met regionale producten en handvaardigheden, stonden er weer een aantal fraaie historische tractorente bewonderen, welke later een kleine rondrit zouden maken. Daarnaast stond er een grote groep van een 25 brommers opgesteld van liefhebbers die hiermee hun nostalgische jeugdliefde tonen en bewaren. De rijders maken elk jaar een paar leuke, en gezellige, tochtjes met hun pareltjes door het Overijsselse landschap. Deze dag dus vanaf de molen.

De Zündaps, Gilera's, Fantics, Yamaha's en vele anderen zijn een lust voor het oog! Zij lieten iedereen meegenieten van hun bolides; het was dus letterlijk "brommers kiek'n". De brommers gingen een mooie route maken, om later op de middag weer bij de molen terug te komen. Daar kunnen ze dan, net als iedere andere bezoeker, genieten van

een heerlijke 'Diekse' pannenkoek. Nadat voorzitter Wilco Vlogtman in zijn toespraakje iedereen welkom had geheten en het dagprogramma had toegelicht, vroeg hij aandacht voor iets bijzonders.

Hij vroeg molenaar Jan Kleinjan naar voren te komen. Jan blijkt al 30 jaar op de molen als vrijwillig molenaar actief te zijn. Dat hij daarvoor hulde verdient spreekt voor zich. Naast het applaus van de aanwezigen ontvangt Jan uit handen van Eric een mand met regionale heerlijkheden. Met het mooie weer bleef het nog lang gezellig rond de molen.

Redactie

Boek over de 7 molens van nieuwlousen

Nieuwlousen. De geschiedenis van de plaatselijke molens is slechts oppervlakkig bekend. Met het verschijnen in september van het boek "De molens van Nieuwlousen en hun molenaars" komt daar verandering in. René Fokkert en Jakob de Weerd hebben een grondige studie gemaakt van de molens die in en nabij Nieuwlousen hebben gestaan. Daarbij zijn interessante zaken boven water gekomen over de zeven molens, waarvan de eerste net voor 1800 is gebouwd. Zo werd de eerste pelmolen die ons land rijk was, gebouwd in 1638 in de Zaanstreek, zo'n 300 jaar later herbouwd aan het kanaal de Dedemsvaart. Helaas kwam deze molen door brand aan zijn einde. Andere molens werden gesloopt toen het molenaarsbedrijf niet meer rendabel bleek te zijn. Aan het boek wordt naast de molens ook ruime aandacht aan de molenaars en hun gezinnen besteed. Het is gebleken dat maar enkele ondernemende families de molenaars leverden. Zo is de familie van den Berg behoorlijk betrokken geweest bij de molens. Uit deze familie kwam ook de Union fietsenfabriek voort. Andere families waren Muller, van der Graaf, van der Vegt, Stolte en natuurlijk Massier.

Het rijkelijke met kleuren en zwartwit foto's geïllustreerde boek van 160 pagina's kost bij voorintekening € 13,00. Een exemplaar van het boek is te reserveren via molensnieuwlousen@gmail.com.

Foto: Hans Keesmaat

Nationale Molendag 2019

Oktober 1917 nam Stichting korenmolen de Hoop te Hellendoorn deel aan de competitie om de molenprijs van de Hollandse Molen in de wacht te slepen. Heel veel activiteit werd ontplooid om de prijs van € 50.000,00 in de wacht te slepen. Het grote doel was om de, reeds aangevangen, bouw van een Informatiecentrum af te kunnen maken en ook nog GROEN te maken.

Jammer genoeg verloor De Hoop , met een klein verschil, van De Traanroeier van Texel. Toch leverde de inspanning een bedrag van € 9096,00 op. Met volle inzet van veel vrijwilligers, bijdragen van vele zakelijke sponsors, publieksacties en het gewonnen geld kon het infocentrum worden voltooid. Nationale Molendag op de 2e zaterdag in mei 2019 was bij uitstek het moment

om de officiële opening te laten plaats vinden.

Op deze stralend zonnige dag verzamelden zich heel veel mensen zich in de tuin achter de molen om dit moment mee te maken.

Stichtingsvoorzitter Fokke Bakker heette iedereen van harte, en zei zeer gelukkig te zijn met het behaalde resultaat. Nicole Bakker, directeur Hollandse Molen, bood aan het eind

van haar felicitatiespeech de stichting een fraaie barometer aan. Ook SOM voorzitter Pieter van der Vinne memoreerde in zijn korte toespraak aan het belang van de samenwerking tussen de verschillende partijen, de 3-eenheid. Hierna was het woord aan wethouder mevrouw Anja van den Dolder. Zij feliciteerde de stichting en de molenaar met het prachtige resultaat van hun grote inspanningen.

Voordat de wethouder tot de officiële openingshandeling overging nam zij uit handen van SOM-bestuurslid Ruud Roose het QR-schildje in ontvangst. Evenals op bijna alle andere molens in Overijssel werd dit later aan de gevel

van de molen bevestigd. Hierna knipte wethouder den Dolder het lint door en ging alle nieuwsgierigen voor om het interieur te bewonderen. Met de heerlijke haringen en pannenkoeken, welke ter plaatse werden gebakken, bleven nog vele mensen gezellig rond de molen.

Redactie

Ada Meurs-Lollinga is koninklijk onderscheiden

Tijdens de jaarlijkse lintjesregen op 26 april werd Ada Meurs-Lollinga molenaar uit Zwolle “bij Koninklijk Besluit” benoemd tot Lid in de Orde van Oranje Nassau. Velen molenaars en molenliefhebbers binnen en buiten Overijssel kennen Ada als vrijwillige molenaar, theorie- en praktijk-instructeur, ex-afdelingssecretaris, ex-lid van de werkgroep voor de herstructurering van de Ada was altijd en is nog steeds zeer geïnteresseerd in molens. Zij slaagde voor het DHM-examen windmolen in maart 1978 op de Kroon in Arnhem. Zij is dus al meer dan 40 jaar vrijwillig molenaar, allereerst op de molen te

tomeloze inzet belangrijk voor de molen de Passiebloem en de Overijsselse- en deels de Gelderse molenwereld. Zij heeft ideeën, neemt initiatieven en verbindt mensen.

Ada heeft uiteindelijk van haar werk haar beroep heeft kunnen maken. Na een loopbaan in de zorg is zij ook molenaar geworden bij het Nederlands Openlucht Museum. Daar bedient ze de diverse molens, zowel de wind-, de water- als de rosmolen. Bij het museum is ze ook trainer.

Over de persoon Ada kunnen wij het volgende in telegramstijl melden: aardig, kundig, sociaal, vaak

verrassend, mensgericht, brede kennis van molens, technische inzet en geduldig.

Haar kennis en ervaring komen zowel van pas bij het bedienen van wind- en watermolen, bij diverse overleggen alsook bij de opleiding van vrijwillige molenaars. Indien nodig, spijkt ze examenkandidaten bij haar thuis eigenhandig bij. Sinds vele jaren is Ada vertrouwenspersoon van het GVM. Door haar opleiding, karakter en ervaring is zij hiervoor een uiterst geschikte en zeer gedreven persoon.

Henk Lollinga

Jeanet van Bentum 75 jaar

Op 2 maart dit jaar vierde Jeanet van Bentum, molenaar op D'Olde Zwarver in Kampen haar 75e verjaardag. Jeanet, geboren in Leusden als dochter van een graanhandelaar en kleindochter van molenaar van Bentum uit Woudenberg.

Haar opa kocht in 1903 voor 2000 gulden een molen uit Noord Holland (Zaandam Oost), die dateerde van 1697. De molen werd gedemonteerd en per schip, trein en paard en wagen naar Woudenberg getransporteerd waar hij weer werd opgebouwd.

De molen, genaamd "de Liefde" heeft tot 1949 ambachtelijke gemalen. Jeanet weet daar niet zo veel meer van. Wel dat de molen als opslagplaats diende. Opa overleed in 1936, waarna twee ooms van Jeanet het bedrijf hebben voortgezet. Deze molen(romp) is in 1984 geheel gesloopt.

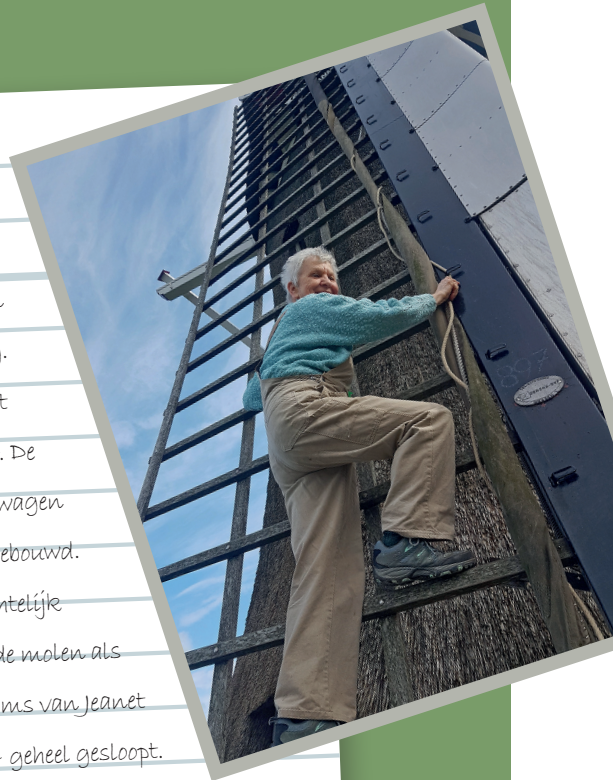
De vader van Jeanet begon in 1921 voor zichzelf een graanhandel. Hij maalde vanaf het begin elektrisch.

Het molenaarsbloed stroomt Jeanet door haar aderen. Ze was al lange tijd lid van de Hollandsche Molen en zag jaarlijks de lijst van geslaagde vrijwillig molenaars. Echter het huishouden, haar baan (verpleegkundige, de laatste jaren bij het consultatiebureau in Kampen) en ander vrijwilligerswerk gaven geen ruimte voor de opleiding tot molenaar. Totdat de VUT kwam! Snel gaf ze toe aan het verlangen om de opleiding tot molenaar te beginnen. In 2006 begon ze de opleiding, in 2009 slaagde ze en in 2010 kon Jeanet het felbegeerde getuigschrift in ontvangst nemen. En tot nog toe is Jeanet bijna elke zaterdag op de molen D'Olde Zwarver te vinden. Ze regelt de (school) bezoeken, doet fotosessies van bruidsparen, geeft lezingen bij vrouwenverenigingen

over molens, ze ziet er niet tegen op om de zeilen voor te leggen, schept zakken vol met meel, zorgt voor een verjaardagskaart als er een vrijwilliger jarig is, zorgt voor lekkere zelf gebakken koek voor bij de koffie en, als de steen openligt, neemt ze graag even de bilhamer ter hand. Geweldig zo'n gedreven vrijwilligster op de molen te hebben. We

wensen Jeanet nog
vele gezonde jaren toe.

Sjaak Poot

Molenaar Tonnie Moes Koninklijk onderscheiden

Zaterdag 11 mei is het als vanouds 'bere' gezellig bij korenmolen de Leeuw te Lettele.

Een zee van witte tenten rond de molen met met daarin een uitgebreide jaarmarkt.

Ook staat er een groot podium met een orkest wat de sfeer extra

plezierig maakt.

Het is al wat verder in de middag en een klein deel van de aanwezigen weet dat er nog iets speciaals komt en wacht in spanning.

En dan staat opeens burgemeester Ron König achter de microfoon.

Na een korte inleiding richting de vele mensen op het terras doet hij via de geluidsinstallatie een oproep aan molenaar Tonnie Moes om naar het podium te komen. Deze zit nietsvermoedend aan de andere kant van de molen in zijn 'bloemenwinkel'samen met vriendin Astrid. Ondanks haar

aandringen, om op deze feestelijke dag een mooi vest aan te trekken, kwam hij in het vest zoals het molenwereldje Tonnie al heel lang kent.

Zo uitgemonsterd komt de geheel verbouwde molenaar zich melden bij de burgemeester. Tonnie krijgt deze onderscheiding voor de vele werken welke hij vrijwillig en beroepsmatig in de ,vooral, Overijsselse molenwereld heeft gedaan.

Vanaf zijn 14e levensjaar was hij

te vinden op vele molens. Naast het 'gewone' molenaarschap werd Tonnie AKG-molenaar in in dat selecte gezelschap werd hij ook de 1e Meestermolenaar. Daarnaast werd hij een goede molenbouwer, en werd expert in het restaureren van de oude peterolie- en dieselmotoren in molens. Als opleider van aankomend molenaars bekwaamde hij zich ook in het billen van molenstenen en bracht hiermee vele molenaars tot uitstekende

uitmalingen. Na het uitspreken van de volgende woorden: Meneer Moes voor al uw diensten voor Overijsselse molenwereld heeft het Zijne Majesteit behaagd dat ik u de versierselen die horen bij een Lid in de Orde van Oranje Nassau mag opspelden. Van harte gefeliciteerd!

Ruud Roose

Molenaar met pensioen

Met de pensionering van Jan Ulfman (66) in juni, heeft de Dijkerhoekse korenmolen De Hegeman zijn vaste molenaar verloren. Niet helemaal, want waar Jan in de afgelopen 28 jaar zo'n beetje de volle werkweek – en meer – op de molen aan het werk was, blijft hij vanaf pensioendatum voor één dag in de week actief als vrijwillig molenaar. Dat is wel een geluk, want er is niemand die zoals hij álles wat met de Dijkerhoekse molen van doen heeft, zo goed onder de knie heeft. Ervaring is iets dat je met de jaren opbouwt en niet zo maar overdraagt aan een ander.

Van bouwvakker tot molenaar

In de periode direct na de grote restauratie van de molen in de jaren 1981-1983, zorgde de eigenaar, de toenmalige gemeente Holten, ervoor, dat via de Soweco, de sociale werkvoorziening, deskundige molenaars beschikbaar kwamen. Handige mensen, die met de molen konden draaien, malen en klein onderhoud uitvoeren. Eerst waren dat Bets Haverslag en Jan Oosterveldt, geholpen door Jan van de Belt, later kwamen Henk Slaghekke en vanaf 1989 als vrijwilliger: Jan Kleinjan. De laatste is nog steeds actief op de

molen in Dijkerhoek. Jan Ulfman werkte in die tijd in de bouw, maar werd in 1990 wegens lichamelijke klachten gedeeltelijk afgekeurd. Op zoek naar een nieuwe baan, had hij aan de Soweco laten weten dat hij eventueel wel als molenaar wilde gaan werken. Het verzoek van Bets Haverslag aan Jan om bij hem op De Hegeman te komen, viel dus in goede aarde. De Soweco was het daar helemaal mee eens. “Als het maar niet teveel stuift...”, sputterde Jan. Maar volgens Bets viel

dat reuze mee en er was tenslotte ook ander werk te doen dan malen. 15 april 1991 kon Jan aan de slag: mooi passend werk en op fietsafstand van zijn huis.

De praktijk doet het ‘m Jan Ulfman leerde het vak van molenaar op De Leeuw in Lettele, de molen van Tonnie Moes. Daar deed hij onder de deskundige leiding van Tonnie de noodzakelijke praktijkkennis op. Want zo was het wel: toen Jan aan de slag ging in Dijkerhoek had hij nog nooit een

molen bediend. “Wat voor verstand had ik van wind, van zeilvoering? Helemaal niks!” Ja, Bets Haverslag liet hem zien hoe je een zeil moest voorleggen, maar: “de eerste middag stond ik er al alleen voor”. Ook deed Jan pogingen het molenaarsdiploma te halen, maar dat bleek toch niet zijn sterkste punt. Vooral die theorie: dat zat ‘m dwars. Hoe goed toenmalig instructeur Jan Wieffer ook zijn best deed al die kennis van de Basisopleiding erin te krijgen. Voor de praktijk maakte het echter niks uit en omdat de eigenaar, de gemeente Holten, vertrouwen had in Jan, mocht hij draaien op De Hegeman, ook zónder dat diploma. Tot plezier van hemzelf, van de eigenaar en van de Dijkerhoekse gemeenschap. 28 jaar lang!

Molen in bedrijf

Het werk op de molen was afwisselend. Er kwamen (en komen) veel toeristen langs en men wilde graag zien hoe het allemaal werkte. Voor dat doel was er een vaste afspraak over de aanlevering van maiskorrel, uitermate geschikt voor het malen bij wijze van demonstratie. “Stuift nauwelijks.” Eerst leverde Guus Muller uit Holten het aan, later de Groene Ster uit Deventer en daarna Bieleman uit Dijkerhoek. Aanvankelijk gebeurde dat in zakken – per 10 á 50 kilo! –, later, toen de in de molen aanwezige silo’s door Jan

met hulp van molenbouwer Groot Wesseldijk waren gerepareerd, per bulkwagen van Booijsink uit Rijssen, via de blaaspijp... Jan bleek trouwens een goeie timmerman; hoewel opgeleid als metselaar, kwam zijn ervaring in de bouw hem daarbij goed van pas. Veel reparaties, zoals bijvoorbeeld die van de silo’s, kon hij zelf uitvoeren. Zo heeft hij, met hulp, onder andere van een molenaar van de Rijssense Pelmolen, de hele stelling vernieuwd. Dankzij die handigheid van Jan, is De Hegeman altijd op en top onderhouden en daarom ziet hij er prachtig uit.

Sociaal middelpunt van Dijkerhoek

Ook een verdienste van Jan Ulfman is de manier waarop hij de vele voorbijgangers, de schoolkinderen en de buurtgenoten kan vertellen over de geschiedenis en de werking van de molen. Hij doet dat op onnavolgbare wijze. Tijdens zo’n rondleiding komen alle technische details aan bod. Bovendien de verhalen van vroeger, over hoe het toeging op en rond de Dijkerhoekse molen. Op zijn initiatief is in 2002 gestart met het schenken van koffie en het verkopen van ijsjes. Door toedoen van Jan is De Hegeman een graag te bezoeken plek geworden voor toeristen, collega-molenaars, burens en toevallige voorbijgangers.

Tradities moeten blijven

In de jaren dat Jan de molenaar was, hield hij de tradities in stand. Zo zorgde hij dat de molen altijd in de rouwstand werd gezet als er iemand uit Dijkerhoek werd begraven. Niet meer zoals gebruikelijk met het wickenkruis naar de weg, naar de voorbijtrekkende rouwstoet gekeerd, maar toch altijd met het nodige respect. Ook in geval van huwelijken kan de molen in de vreugdestand worden gezet of draaien met de vlaggen in de wiken. Dat laatste liefst wel met achterlating van een envelop “met inhoud”. Jan was als molenaar lid van de direct rond de molen gelegen buurt, het traditionele naoberschap dat op sommige plekken in Dijkerhoek nog in ere wordt gehouden, vooral door de oudere generaties.

Het gezicht van De Hegeman

Het is niet overdreven Jan Ulfman “het gezicht van De Hegeman” te noemen. Iedereen kent hem. En ook nu hij met pensioen is, zal dat niet veranderen. Weliswaar heeft hij nu meer gelegenheid om op zijn oude Zündapp op pad te gaan, maar als vrijwillig molenaar zal hij nog minstens eenmaal per week op de molen aanwezig zijn. Een geruststellende gedachte.

*Ewoud van Arkel
vrijwillig molenaar*

Informatie molens snel

SOM penningmeester Ruud Roose overhandigt aan wethouder Ilse Duursma de QR-code, die zij even later samen met Roose zal aanbrengen aan de Borgelinkmolen. Ook voor de andere 3 molens van de Stichting Lattrop-Tilligte werden de QR-schildjes overhandigd en later bevestigd.

Wethouder Jeroen Diepemaat van de gemeente Enschede, ontvangt het QR-schild voor de Lonneker molen van Ruud Roose.

Ze zijn een vertrouwd beeld in het landschap of de dorpen en stadjes in Overijssel, maar wat weten de inwoners of toeristen eigenlijk van de molens die ze zien? Die vraag heeft de Stichting Overijsselse Molen

(SOM) zich ook meermalen gesteld. Veel molens zijn beperkt open en worden vaak door liefhebbers en vrijwilligers bemand. Komen er toeristen langs en zit de deur van de molen op slot, dan hebben

die mensen geen idee wat er allemaal over de molen te zeggen valt.

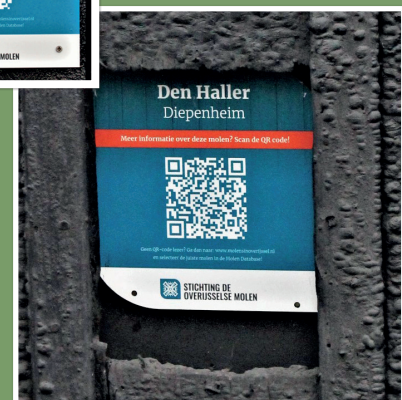
Ruud Roose, penningmeester van SOM, benadrukt het belang van een goede informatievoorziening over de molens in het gebied. Dat hebben we met deze QR-schildjes nu opgelost”, benadrukt hij. Het werkt heel simpel. Mensen QR-scanner in hun mobiele telefoon scannen de code, en zien op hun telefoon de website van de molen met de basis informatie. Hierna kunnen ze doorklikken naar de site van de betreffende molen met uitgebreide informatie.

Hein te Riele, directeur VVV/Evenementenbureau heeft om 12.00 uur bij de molen een QR-Codeschildje aangebracht. De Stichting Overijsselse Molens (SOM) heeft het initiatief genomen om alle molens in Overijssel van een QR-schildje te voorzien. Met gebruik van een (gratis te laden) App kun je dan tijdens, maar ook buiten de openingsuren de QR code lezen, waardoor je vervolgens de belangrijkste gegevens en geschiedenis van de molen op je mobieltje/smartphone kunt lezen. Ook kun je voor nog meer informatie doorklikken naar de site van de Bolwerksmolen.

te vinden met QR-code

Jaarvergadering de Hollandsche Molen

De Algemene Vergadering van De Hollandsche Molen vond dit jaar plaats op zaterdag 13 april in Meeting Center Eenhoorn in Amersfoort. De leden waren van harte uitgenodigd om deze jaarlijkse bijeenkomst bij te wonen. Naast de financiële verantwoording waren er meerdere interessante agendapunten. Zo wordt er een paneldiscussie gehouden over de mogelijkheden en onmogelijkheden om molens meer te laten draaien.

Daarnaast werd er onder meer teruggeblikt op de hoogtepunten van het afgelopen jaar, zoals de Nationale Molendag, het Molenfeest en de Molenprijs.

De bijeenkomst werd, zoals al tientallen jaren het geval is, afgesloten met de uitreiking van de getuigschriften aan de in 2018 geslaagde vrijwillige molenaars.

*Wat ons bijzonder verheugd is dat ons SOM-bestuurslid Rob Barenburg ook zijn Getuigschrift in ontvangst mocht nemen. Dit onder toezicht van zijn echtgenote en beide dochters.

Ruud Roose

Donateursdag 2019

Op donderdag 2 mei 2019 werd de jaarlijkse donateursdag van de SOM gehouden. Ditmaal streken we neer in Kampen. Rond half 10 's morgens werd er verzameld in zalencentrum "De Leuke Hanzestad" aan de IJsseldijk. In deze voormalige manege van defensie werd het ochtendprogramma afgedraaid dat bestond uit de donateursvergadering en daarna een bezoek aan de korenmolen "de Olde Zwarver".

staan en niet erboven. De regiovergaderingen bewijzen dit. Het doel van deze samenkomsten is bekend. We willen weten wat er speelt in het veld en zijn bereid om hiervoor de Provincie door te reizen om de reisafstanden voor de molenaars en/of eigenaren zo klein mogelijk te houden. De eerste regiovergadering is reeds weer geweest. De vergadering voor regio 1 werd gehouden bij korenmolen "De Hoop in Hellendoorn". De laatste wordt gehouden op 12

juni in Goor bij de Braakmolen. Vanuit de regiovergadering kwam tevens naar voren dat het malen voor menselijke consumptie (HACCP) of voor de veehouderij (GMP) veel problemen met zich meebrengt. De eisen om hieraan te voldoen zijn zo zwaar, dat het voor de meeste molens die niet professioneel draaien (beroepsmolenaar) niet te doen is. Pieter van der Vinne heeft hier nader onderzoek naar gedaan en kan melden dat deze certificering niet geldt voor de paardenhouderij. Hier mag dus zonder certificering gemalen voer geleverd worden. Dit geldt tevens voor de particuliere sector. Hieronder wordt verstaan burgers die voor de hobby een paar paarden, pony's of varkens hebben. Door deze mensen te benaderen kan er toch gemalen worden en kan het gemalen product zonder al te veel moeite weggezet worden. Daarnaast wordt ook de actie met de QR-code bordjes benoemd.

Naast het bespreken van het bestuursverslag en het financiële verslag inclusief balans van 2018, deed de voorzitter enkele mededelingen. Hij vond de herbestemde manege een uitgelezen plek om te vergaderen, maar hij vond de opstelling van tafels niet passen bij de Stichting. Daarbij doelde hij op de prominente plek van de bestuurstafel. Dit past niet bij de Stichting De Overijsselse Molen. We willen juist bereikbaarheid en laagdrempeligheid uitstralen en daarbij tussen de molenfamilie

Bijna alle molens in Overijssel hebben inmiddels zo'n bordje bevestigd op de molen, of in de directe nabijheid. Op verzoek kunnen ook kleinere bordjes besteld worden, die bijvoorbeeld aan de straat op een hekwerk bevestigd worden. Als bezoekers een molen treffen waar op dat moment geen molenaars aanwezig zijn, kunnen ze, als ze de QR app even op de mobiele telefoon installeren, toch alle relevante informatie van de molen lezen.

Na de mededelingen door de voorzitter Pieter van der Vinne, kregen dhr. Woertink en dhr. Scheepers de gelegenheid om verslag uit te brengen. Dit tweetal bestiert voor ons de kascommissie en konden na controle melden dat de financiële situatie er keurig uitzag. De beide heren werden vriendelijk bedankt voor de geleverde inzet.

De vermogenspositie van de Stichting is onveranderd gebleven en dus nog steeds gezond. Om deze reden hoeft de contributie niet verhoogd te worden en kunnen we in voorkomende gevallen bijspringen als er leuke initiatieven genomen worden. Zo hebben we kort geleden een cheque van 500,- overhandigd aan Watermolen Den Haller, omdat zij, samen met de Historische Vereniging, een prachtig boekwerk hebben gemaakt, naar aanleiding van het 850 jarig bestaan van de watermolenmolen!

Aansluitend daarop wees onze penningmeester Ruud Roose nog eens op het bestaan van de Prijsvraag. Elk jaar stellen we 1500,- beschikbaar voor een leuk idee op en rond de molen. Dit kan een bijdrage zijn voor lesmateriaal, maar ook voor kleine urgente projecten die de zichtbaarheid, toegankelijkheid

en toekomstbestendigheid van de molen kunnen verbeteren. Mail ons jullie ideeën en wij loten eind van het jaar wie de prijs krijgt. Het is nadrukkelijk niet de bedoeling om deze middelen aan te wenden voor een grote restauratie of het reguliere onderhoud.

Na het financiële gedeelte was het aan Henk van der Aa en Sjaak Poot, om namens de commissie de "Strijder voor Molens" bekend te maken. Een verraste Jan Wieffer viel deze eer ten deel. Dat deze prijs, die één keer in de twee jaar vergeven wordt, hem geheel terecht toekomt, werd duidelijk nadat zijn "molen loopbaan" toegelicht werd. Zijn jarenlange inzet bij verschillende molens, zowel wind- als watergedreven, het instrueren van molenaars in opleiding en de tegenwoordige intensieve betrokkenheid bij de watermolen van

Singraven maken het vanzelfsprekend dat hij deze trofee mee naar huis mocht nemen. Na afsluiting van het officiële deel van de dag, kregen de donateurs de gelegenheid om een kijkje te nemen op de fraaie korenmolen “De Olde Zwarver”, enkele honderden meters verderop aan de IJssel. Een goed uur later werd de reis langs de IJssel vervolgd en konden we aan boord van het partyschip “De veerman van Kampen”. Rond 13:00 uur was iedereen gearriveerd en koos het schip het “semi-ruime sop”. Aan

boord werd een prima lunch voor de donateurs geserveerd en ondertussen maken we een tocht stroomafwaarts en varen door het natuurgebied in het Kattegat. We varen langs vele eilanden met talloze bloeiende waterplanten en overal watervogels. Zelfs de majestueuse zeearend wordt gespot. Via dit gebied komen we op het Ketelmeer. Daar varen we tussen de eilanden van het IJsseloog door, oorspronkelijk een slibdepot, wat nu een natuurgebied is geworden. Vervolgens wordt de koers weer

verlegd de IJssel op en passeren het Kampereiland alvorens we in Kampen weer aanleggen en iedereen weer huiswaarts gaat. Al met al een zeer geslaagde en gezellige dag, waarbij de weergoden ons wel gunstig gezind waren, want de voorspellingen waren niet al te best. We hopen volgend jaar weer op een goede opkomst, we gaan ons best doen om weer een leuk programma te bedenken.

Tom Temmink
Molenconsulent

De Veerman van Kampen

HERINNERING:

Geachte donateur, de aparte brief, met donatieverzoek, bij Wiek&Rad van maart heeft een verheugend hoog aantal betalingen opgeleverd.

Mocht u nog niet in de gelegenheid zijn geweest dit ook te doen, het verzoek dit alsnog op korte termijn te doen.

Het werkt kostenbesparend voor de Som en tijdbesparend voor de penningmeester.

*Alvast mijn dank
Ruud Roose*

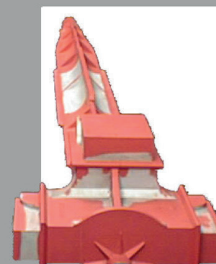
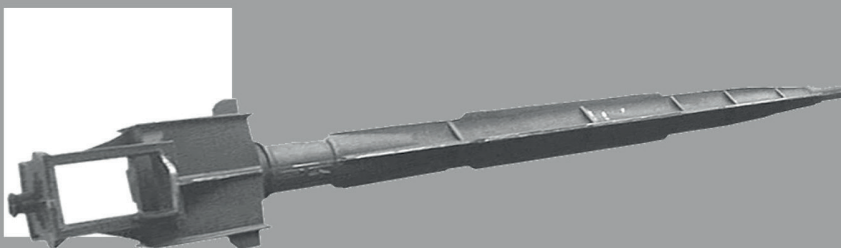
geraeds|ijzergieterij

Veldstraat 82
5991 AE Baarlo NL

Telefoon: +31-(0)77-4771660
Telefax: +31-(0)77-4771619

E-mail: info@geraedsijzergieterij.nl
www.geraedsijzergieterij.nl

MOLENSTEENMAKERIJ

HANS
TITULAER

voorheen
HEINRICH VAN HEES

Alle soorten molenstenen, scherpdienst, afstellen,
maaltechnisch advies.

Onderhoud aan oliestenen en pelstenen.

Restauratie van stenen en maalstoelen.

Kweernen, wrijfstenen, demo-steentjes.

Kneus- en scherphamers.

www.molenstenen.nl

Werkplaats: Eendenpoelseweg 6a, 6581 AB Malden, Nederland

Tel.: 0031 (0)24 696 36 54 / 0031 (0)6 53 66 76 86

E-mail: molensteenmakerij@planet.nl

Koning
Molenzellen

- Nieuwe zeilen
- Reparaties
- Touwwerk
- Smeermiddelen
- En meer...

Fa. Koning v.o.f.

058-2135830 / 06-15107316

info@koning-molenzellen.nl

www.koning-molenzellen.nl

STICHTING DE OVERIJSSELSE MOLEN

P. van der Vinne
Voorzitter

Vasserdijk 18
7664 VH Manderveen
tel. 0546-681257
pieter@akkerbouwbedrijfvandervinne.nl

A. Boukes
Secretaris

Krulmate 13
8014 KE Zwolle
tel. 038-4652860
a.boukes@home.nl

R.J. Roose
Penningmeester

De Schaapvijver 13
8121 JA Olst
tel. 0570-562497
r.roose@daxis.nl

W. de Goeijen
Bestuurslid

studio WDG
Postbus 246
7670 AE Vriezenveen

J.H. Kuiper
Bestuurslid

Stokersdorpweg 24
7532 PT Enschede
tel. 0534 - 610710
kuiper.jh@hetnet.nl

Tom Temmink
Bestuurslid

Veldstraat 5
6671 BV Zetten
tel. 06 - 54232008
ttemmink@oversticht.nl

G. Kleinjan
Bestuurslid

Meersendijk 34
7683 PD Den Ham
Tel: 0546 672762

Rob Barenbrug
Bestuurslid

Oldenzaalsestraat 5
7631 CT Ootmarsum
0541 292710

Website van de stichting en contact

R. Roose (Webmaster)
www.molensinoverijssel.nl
info@molensinoverijssel.nl

Molenboeken winkel

J. Poot
Zilverschoon 23
8265 HD Kampen
tel. 038-3315638
sjpoot@solcon.nl

Gilde van Vrijwillige Molenaars

E. Blenke (Secretaris)
Erve Stroomboer 72
7623 JB Borne
tel. 074 - 8500346
molenaarsinoverijssel@molenfotos.nl

Vereniging De Hollandse Molen

Zeeburgerdijk 139
1095 AA Amsterdam
tel. 020-6238703

Werkgroep Overijsselse molendag

Dick ter Harmsel
dterharmse@home.nl

Wiek en Rad redactie

R. Roose
r.roose@daxis.nl

Wiek en Rad vormgeving

Renée Mulder
Spoorstraat 15
8121 CK Olst
renee@dekroonolst.nl

Aandacht voor het ambacht

Molenbouwbedrijf Groot Wesseldijk bouwt, restaureert en onderhoudt authentieke wind- en watermolens. De ervaren molenbouwers combineren traditionele bouwmethoden met moderne technieken om eeuwenoude molens te behouden voor komende generaties.

*Deskundig,
dichtbij en
met oog voor
kwaliteit*

MOLENMAKERIJ

Kwinkweerd 6a
7241 CW Lochem (Gld)
Telefoon: 088 - 909 55 44
info@grootwesseldijk.nl

**Groot
Wesseldijk**

Molenmakerij
GrootWesseldijk

Bouwt, restaureert en onderhoudt wind- en watermolens